

Eurocafé per a quasi tots

Ja s'han presentat els fons estructurals de la Unió Europea per al període 2007-2013.

El nou disseny de les ajudes europees beneficia els països de l'ampliació i retalla partides destinades a regions com el País Valencià, fins ara considerades com a "pobres".

Alhora, però, els nous fons volen potenciar les euroregions.

Se'n recorden, dels tan criticats plans quinquennals soviètics, eina de control i dirigisme socioeconòmic? Bé, des de 1988 la UE fa quelcom que s'hi assembla. En un exercici de voluntat política, ja que cap tractat ni llei comunitària li ho diu, Brussel·les dibuixa les grans línies de la seva despesa per a un període de set anys. S'anomenen perspectives financeres (PF) i és un acord interinstitucional, ja que hi participen Comissió, Consell i Parlament europeu.

Aquest pressupost de la Unió es calcula a partir d'una porció del PIB i l'IVA de cada estat i, en menor mesura, dels drets duaners. Addicionalment també arriben recursos a través de les multes que imposa el Tribunal de Justícia europeu. Malgrat les crítiques que rep Brussel·les de ser un gegant fiscal insaciable i malgastador, les xifres indiquen tot el contrari. El tresor de la UE és tan sols d'un 1,24% del PIB comunitari, semblant a la despesa d'un país com Finlàndia. A més, anualment no s'arriba mai al sostre pressupostat, i d'aquesta manera s'estalvia per a l'any següent.

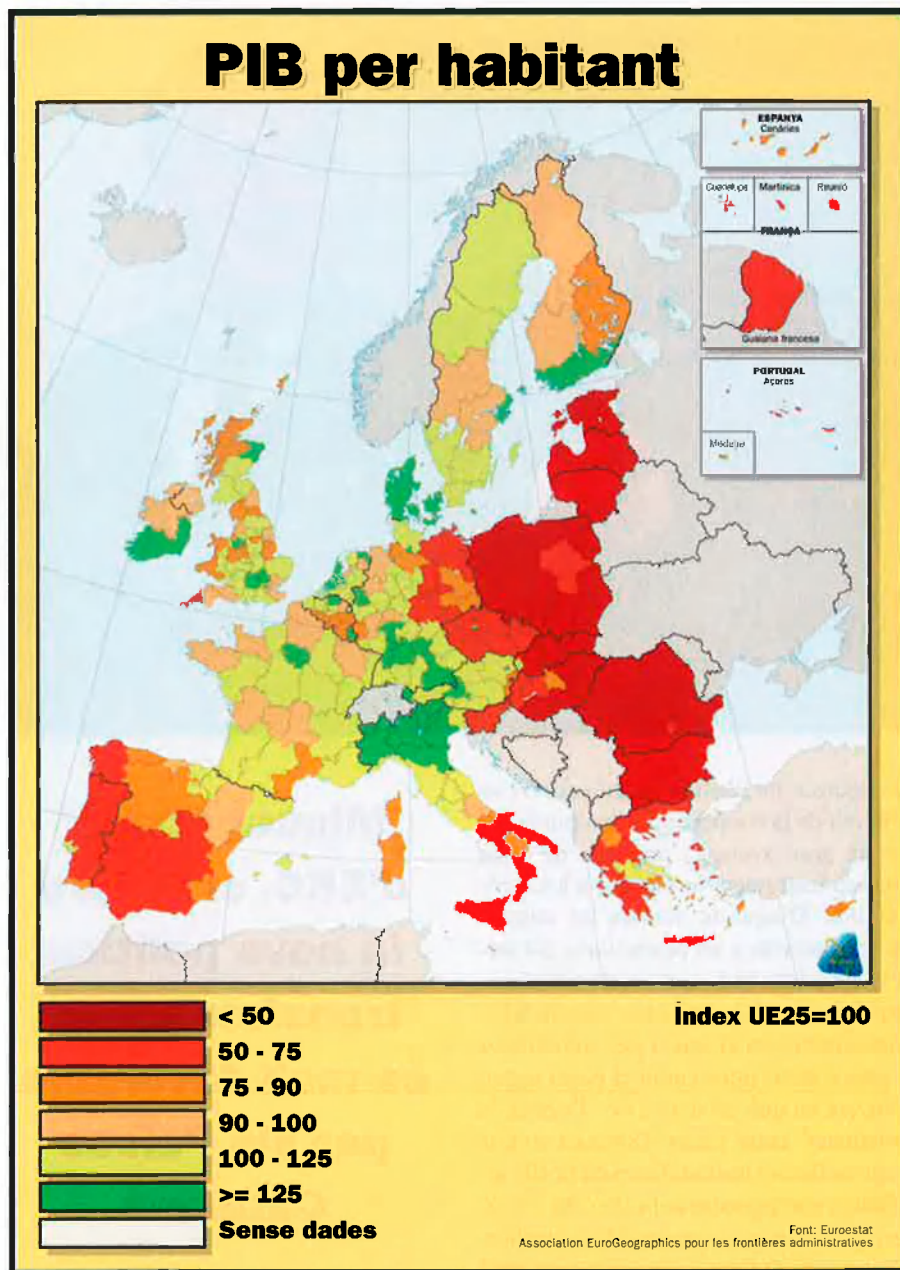
El passat 10 de febrer la Comissió va presentar el primer esborrany d'aquestes PF per al període 2007-2013, que no es convertiran en document definitiu fins d'aquí a un any. Què hi ha de nou respecte al període 1999-2006? Que som més a repartir i l'increment de l'erari públic és escàs, ja que l'oest aplica austeritat i l'est té poc PIB per vessar als tresors comunitaris. Però alguna cosa hi ha.

Vora un terç del total a gastar, uns 336 bilions d'euros, corresponen als fons estructurals. Uns fons pensats especialment per forjar la integració europea i provocar un efecte multiplicador: diuen que per cada euro que inverteix la UE es generen 3 euros. Quan en lèxic europeu es parla de fons estructurals es fa referència a tres tipus d'ajudes econòmiques: el fons de desenvolupament regional, el fons de cohesió i el fons social europeu, que són les eines financeres amb les quals la Unió intervé en el territori, quelcom visible i comptable als ulls d'un ciutadà que normalment veu la UE com un OPNI (objecte polític no identificable). Aquests fons estructurals, tal com va plantejar el passat 18 de febrer el comissari de política regional Michel Barnier, en la presentació del III Informe sobre la Cohesió, són com l'oli, el mitjà que, combinat amb el carburant propi, portarà les nostres societats a un nadir de benestar. L'informe de Barnier és com una mena de llibre verd sobre com reorganitzar el sistema d'aquests fons europeus a les regions i estats. Bé, de fet és quelcom més, és el dibuix del camí teòric cap al progrés, l'anomenada estratègia de "Lisboa + Göteborg", altrament dit "recerca i desenvolupament + sostenibilitat".

Cafeteria europea. A diferència dels darrers exercicis, en el període 2007-2013 tots els territoris de la UE rebran fons estructurals. Però les regions amb una renda per capita inferior al 75% de la mitjana comunitària, les anomenades

d'objectiu 1, gaudiran del 78% del total de les ajudes. A diferència d'altres regions, les objectiu 1 podran utilitzar els fons per finançar grans equipaments com ara hospitals i universitats o infraestructures com ara vies fèrries o carreteres. Una quarta part dels recursos adreçats a l'objectiu 1 els gestiona el fons de cohesió, que els vehicula als estats més pobres, els que tenen un PIB inferior al 90% de la mitjana comunitària. Això significa que el gruix de les ajudes europees passaran als països de l'est, i que estats com Irlanda, Portugal, Grècia o Espanya veuran reduït de cop i volta el manà del cel que són els fons de cohesió, projectes finançats per la UE fins a un 85%. Una subcategoria dins l'objectiu 1 són els territoris que si es compten

Irlanda, Portugal, Grècia i Espanya veuran reduït, a partir del 2007, el manà del cel que són els fons de cohesió, projectes finançats per la UE fins al 85%

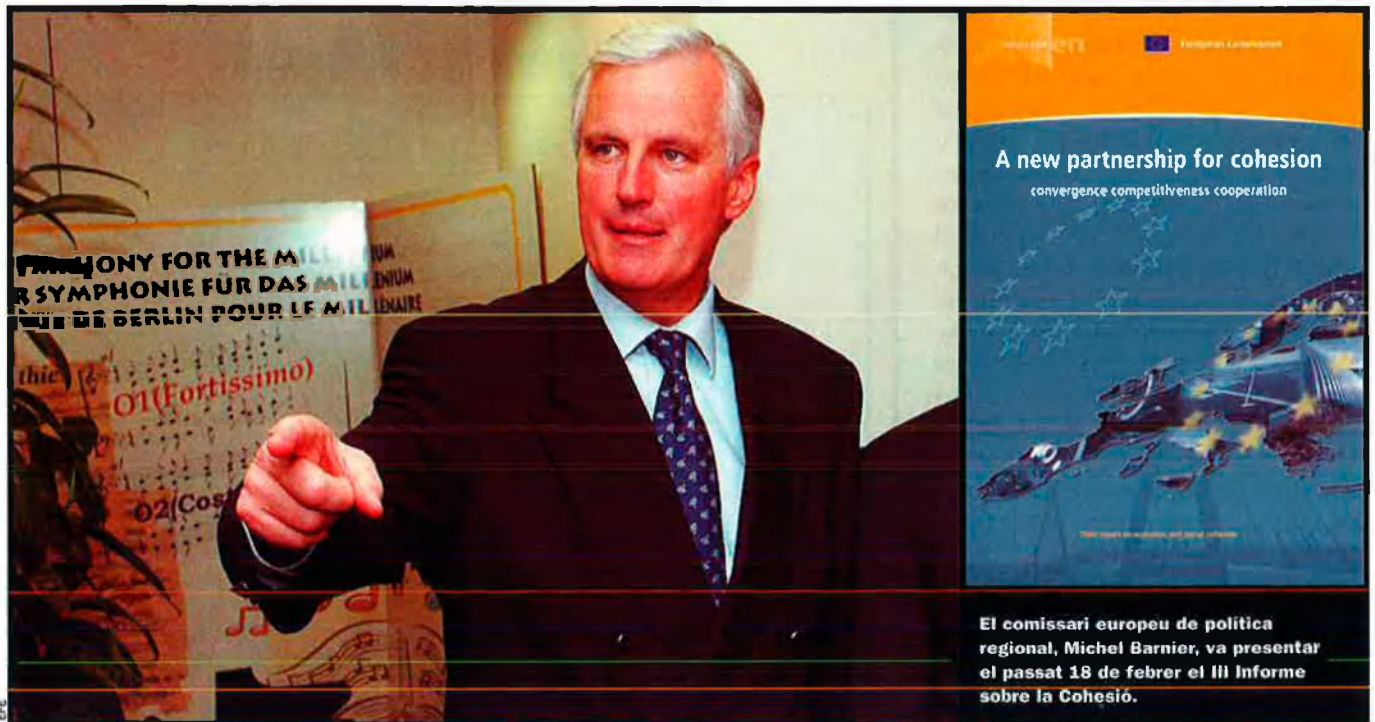
dins la UE a Quinze estan per sota del 75% de la mitjana de la renda per capita europea, però, en canvi, si es compten dins la UE a Vint-i-cinc superen el 75% de la mitjana de renda per capita. Per tant, de cop passen al cantó dels rics. Aquestes regions, enquadrades dins el *phasing out*, sí que gaudiran d'ajudes, però només durant un període concret. Després es reduiran progressivament.

Tota la resta de regions europees, per damunt del 75% de la mitjana de la renda per capita europea, es compti com es compti, EU15 o EU25, es classificarà com a objectiu 2 i les ajudes que rebin

s'hauran de dedicar a ser més competitius i a reduir l'atur generant ocupació de qualitat. En aquest sentit, les prioritats que hauran de perseguir són la innovació, la formació, la prevenció de riscos naturals, la protecció del medi i l'accessibilitat als serveis. Una sisena part dels 57.899 milions d'euros destinats a l'objectiu 2 es reservarà per a les regions novingudes a aquesta mena de primera divisió dels territoris pròspers europeus. És el cas del País Valencià, fins ara mestre en les negociacions per situar-se com a territori amb desavantatge. Els valencians s'enquadraran

a par-tir del 2007 en la "lligueta d'ascens" a l'objectiu 2, els anomenats *phasing in*, i durant un període de quatre anys rebran un suport especial de manera degressiva, entorn dels 20 euros per habitant i any.

Finalment, per a tota la UE trobem l'objectiu 3 o de cooperació interterritorial. Un apartat que ha vist com se li han doblat els recursos respecte al passat, a fi d'aixecar ponts entre les fronteres estatals i de potenciar les euroregions. Tema a banda és la discriminació positiva (més percentatge de cofinançament) que rebran illes i àrees de muntanya per

El comissari europeu de política regional, Michel Barnier, va presentar el passat 18 de febrer el III Informe sobre la Cohesió.

compensar-ne l'handicap geogràfic. I en l'àmbit de la cooperació transfronterera, és un gran avenç la proposta de crear un nou instrument jurídic per a les euro-regions. D'aquesta manera les euro-regions passaran a ser comunitats, col·lectivitats o autoritats territorials transfrontereres, emanades legalment de la UE i constituïdes en el seu si per autonomies i estats. Això trenca amb el patró seguit fins ara en què tot depèn de "l'acord de voluntats" entre estats. Diversos àmbits regionalistes i nacionalistes de la UE reclamen que aquestes autoritats de les euro-regions tinguin personalitat jurídica. En tot cas, s'albira un immens potencial per fer feina, un boom de projectes i intercanvis, sense l'omnipresent ingerència estatal.

I per als estats, dues tasses. Així com els fons de cohesió semblen adreçats a l'enfortiment dels llaços regionals per damunt de les fronteres estatals, el fons social europeu sembla adreçat a l'estat per ajudar-lo a seguir "l'estratègia estatal d'ocupació" en combinació amb "l'estratègia europea per l'ocupació". Un estratègia, per cert, que ignora clarament que algunes regions europees, com el País Valencià, les Illes o el Principat, tenen competèn-

Miquel Mayol, d'ERC, creu que la nova política transfronterera és molt favorable per als Països Catalans

cies parcials en matèria d'ocupació. A més, dins d'un mateix estat els mercats laborals són ben diferents d'un lloc a un altre. En aquest sentit no s'ha fet cas a la recomanació del Govern basc que reclamava la descentralització d'aquest tipus de programes. Fins ara les regions proposen i executen els projectes, però les decisions últimes es prenen entre Comissió i estat. Els pagaments de la UE s'envien a la capital de l'estat i aquesta fa la transferència a les regions, tot i que, en el cas del Principat, per exemple, el Govern s'ha queixat d'endarreriments escandalosos en aquests pagaments. En les relacions entre re-

gions, estat i Comissió, és cert que aquesta no aprovarà mai quelcom que la regió rebutgi, però també ho és que negarà el vist i plau a quelcom desitjat per la regió si l'estat s'hi oposa. Si, com diu el Comitè de les Regions, "aquestes fossin tractades com a soci directe de la Comissió", el TGV Figueres-Perpinyà ja faria anys que correria gràcies a la iniciativa privada. Com diu Joan Vallvé, eurodiputat convergent i president de l'Associació de Regions Frontereres Europees, "patim una mena de despotisme il·lustrat. La manca de línia directa institucionalitzada entre la Generalitat i la Comissió repercuteix en el dibuix final dels projectes, els quals a vegades s'allunyen de la realitat."

El superpop o les euroregions.

Com serà l'Europa del demà? Com un pop amb braços robustos que connecten les grans ciutats, deixant per a la resta del territori la funció de pati pel lleure? O potser acabarem conformant euro-regions amb una demografia ben repartida i productivament autosuficients, que alhora es connectin amb la resta d'euro-regions? Això depèn, en part, de l'ús que fem dels recursos de la Unió. Pel que fa al Principat, Joan Colom i Naval, veterà eurodiputat socialista i nou president de

la Cort de Comptes de la Generalitat, emfatitza: "Hem de prémer l'accelerador en formació humana, inclosa empresarial, i mirar cap a l'est. Sent com som una economia exportadora, és crucial fer-se el plantejament d'anar als països de l'Est, i a la Xina." En aquest sentit, per a Colom "és cabdal per a la competitivitat que tinguem catalans amb llengües estrangeres".

El director general de l'Oficina de la Generalitat Valenciana a Brussel·les, Juan Manuel Revuelta, vol "potenciar la participació valenciana en tots els programes, especialment en els relatius a la innovació, en els quals ja som capdavaners i exemple per a altres autonomies". De fet, el comissari Michel Barnier posa al País Valencià com a prototip de bon ús dels fons estructurals.

Per contra, l'eurodiputat d'ERC Miquel Mayol ens alerta de les conseqüències per a Catalunya de la pèrdua per l'estat espanyol del fons de cohesió. "L'esforç fiscal del Principat pot augmentar encara més. Algunes autonomies espanyoles tenen el costum de ser assistides i no hi renunciaran." Sobre l'impuls a les euroregions, Miquel Mayol remarca que com a eurodiputat dels Països Catalans veu "la política transfronterera de la UE molt favorable per als nostres interessos nacionals, ja que permet esborrar una mica més les fronteres".

Serà cap a la tardor quan es comenci a posar fil a l'agulla, és a dir, quan es començaran a revisar els reglaments europeus que hauran de regular els nous fons estructurals. Aquesta responsabilitat de definir la nova política regional, basant-se en l'esborrany del III Informe de Cohesió, recaurà en el Consell Europeu i la Comissió Europea. El Parlament europeu només pot emetre un dictamen conforme (aprovar o rebutjar, però no modificar). Ara, doncs, s'obre una etapa perquè els nostres governs i les delegacions que els representen a Brussel·les es facin escoltar.

De moment, des del Principat es demanarà que les proposades "autoritats territorials transfrontereres" es facin realitat i siguin funcionals.

*Miquel Àngel Díez i Besora
(Brussel·les)*

Enric Morera

Candidat al Congrés per València

Vota
A Madrid
fes-te sentir

BLOC-EV és l'única opció valenciana, nacionalista, ecologista i progressista que es presenta a aquestes eleccions. I ho fem amb un objectiu clar: fer-nos sentir a Madrid i acabar amb la majoria absoluta del PP.

perquè hem de fer sentir la nostra veu,
perquè som l'única garantia de futur,
perquè estem farts de callar i atorgar,
perquè a Madrid ens han d'escoltar,
perquè hem de fer valer el nostre pes,
perquè volem ser un poble respectat,
perquè volem diputats i diputades valencianistes

www.bloc.ws · www.ev-ipv.net